

Sygn. akt I CZ 24/09

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Stanisław Dąbrowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J.M.

przy uczestnictwie S.M.

o pozbawienie małżonka zarządu majątkiem wspólnym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 maja 2009 r.,

zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w R.

z dnia 5 listopada 2008 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w R. postanowieniem z dnia 5 listopada 2008 r. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczynie J.M. od postanowienia tegoż Sądu Okręgowego z dnia 8 lipca 2008 r.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził, że podstawą prawną roszczenia w niniejszej sprawie, rozpoznawanej w postępowaniu nieprocesowym jest art. 40 k.r.o., zgodnie z którym z ważnych powodów Sąd może na żądanie jednego z małżonków pozbawić drugiego małżonka samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym. Sprawa rozpoznawana jest w postępowaniu nieprocesowym. Zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c., w postępowaniu nieprocesowym w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli skarga kasacyjna przysługuje tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami. Niniejsza sprawa nie jest sprawą, o której mowa w przytoczonym przepisie.

Przyjmując, że sprawy dotyczące zarządu małżeńskim majątkiem wspólnym są sprawami dotyczącymi zarządu związanego z współwłasnością, zastosowanie ma art. 519¹ § 4 pkt 2 k.p.c. zgodnie z którym skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zarządu związanego ze współwłasnością lub użytkowaniem.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawczynie wniosła o jego uchylenie. W uzasadnieniu zażalenia podniosła, że błędny jest pogląd Sądu Okręgowego, że sprawy dotyczące zarządu majątkiem wspólnym (art. 36-40 k.r.o.) są analogiczne do spraw z zakresu zarządu związanego ze współwłasnością (art. 611-616 k.p.c.). W przepisach art. 611-616 k.p.c. jest odwołanie do przepisów prawa materialnego: art. 199, 201, 202, 203 i 269 § 1 k.c. i zdaniem wnioskodawczynie dotyczą one jedynie współwłasności ułamkowej, a nie współwłasności łącznej. Wnioskodawczynie swoją legitymację do złożenia skargi kasacyjnej w sprawie, której materialno-prawną przesłanką jest art. 40 k.r.o. upatruje w art. 519¹ § 1 k.p.c., który stanowi, że od wydanych przez Sąd drugiej

instancji postanowień co do istoty sprawy przysługuje skarga kasacyjna w sprawach z zakresu prawa rzeczowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Można zgodzić się ze stanowiskiem wyrażonym w uzasadnieniu zażalenia, że sprawy z art. 40 k.r.o. nie należą do spraw z zakresu zarządu związanego ze współwłasnością i użytkowaniem. Jednakże nie oznacza to, że w sprawach z art. 40 k.r.o. od orzeczeń sądu drugiej instancji przysługuje skarga kasacyjna.

Przepis art. 519¹ § 1 k.p.c. wprowadza jako ogólna zasadę, że w sprawach z zakresu prawa rzeczowego przysługuje w postępowaniu nieprocesowym skarga kasacyjna. Od tej zasady przewidziano w art. 519¹ § 4 k.p.c. trzy wyjątki. Należy zauważyć, że sprawami z zakresu prawa rzeczowego w rozumieniu art. 519¹ k.p.c. są sprawy wymienione w Dziale III Księgi drugiej kodeksu postępowania cywilnego. Oprócz omawianych już spraw dotyczących zarządu związanego ze współwłasnością i użytkowaniem do spraw z zakresu prawa rzeczowego rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym należą sprawy o stwierdzenie zasiedzenia (art. 609-610), dotyczące przepadku rzeczy (art. 610¹ – 610⁵), zniesienia współwłasności (art. 617-625) o ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu (art. 626) i sprawy wieczystoksięgowe (art. 626¹ - 626¹⁷).

Wśród spraw z zakresu prawa rzeczowego nie ma wymienionych spraw z art. 40 k.r.o. Mogłoby to prowadzić do wniosku, że zgodnie z regułą wyrażoną w art. 13 § 1 k.p.c. sprawy z art. 40 k.r.o. powinny być rozpoznawane w procesie. Jednakże od początku obowiązywania kodeksu rodzinnego i opiekuńczego utrwaliła się jednolita praktyka, że sprawy te rozpoznawane są w postępowaniu nieprocesowym. Nasuwa się pytanie dlaczego tak się stało. Otóż, sprawami z art. 40 k.r.o. są sprawy dotyczące pozbawienia małżonka samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym, jak również zastąpienia zezwoleniem sądu zgody współmałżonka na dokonanie czynności. W istocie są to sprawy małżeńskie, a nie z zakresu prawa rzeczowego. Sprawy małżeńskie należą do spraw z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli. Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. w tego rodzaju sprawach skarga kasacyjna nie

przysługuje. Niedopuszczalna skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.